

ЕКОНОМІЧНА ПРИРОДА ФІКТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Стаття присвячена дослідженню економічного змісту фіктивної діяльності суб'єктів господарювання. Розглянуто наукові позиції щодо сутності та ознак фіктивного підприємництва. Доведено, що фіктивна діяльність суб'єктів господарювання має економічну природу як одна з форм вияву тіньової економіки України. Запропоновано авторське визначення, виокремлено економічні ознаки фіктивної діяльності суб'єктів господарювання.

Ключові слова: *фіктивна діяльність, суб'єкти господарювання, господарська діяльність, економічна шкода, тіньова економіка, нелегальна економічна вигода.*

Статья посвящена исследованию экономического содержания фиктивной деятельности субъектов хозяйствования. Рассмотрены научные позиции касательно сущности и признаков фиктивного предпринимательства. Доказано, что фиктивная деятельность субъектов хозяйствования имеет экономическую природу как одна из форм проявления теневой экономики Украины. Предложено авторское определение, выделены экономические признаки фиктивной деятельности субъектов хозяйствования.

Ключевые слова: *фиктивная деятельность, субъекты хозяйствования, хозяйственная деятельность, экономический ущерб, теневая экономика, нелегальная экономическая выгода.*

The article is devoted to the study of economic content of fictitious activity of economic entities. The scientific positions concerning the essence and signs of fictitious business are considered. It has been argued that the fictitious activity of economic entities has an economic nature as one of the forms of manifestation of the shadow economy of Ukraine. The author's definition is proposed and economic features of fictitious activity of economic entities are singled out.

Keywords: *fictitious activity, economic entities, economic activity, economic damage, shadow economy, illegal economic benefits.*

Постановка проблеми. Кризові явища в економіці України та висока ймовірність збереження макроекономічної нестабільності стали причинами формування в національній економіці потужного тіньового сектору. Значних загрозливих масштабів досягнула його фіктивна складова, яка виводить потужні фінансові потоки з легального сектору, посилює криміналізацію суспільства, приводить до перерозподілу ВВП на користь окремих суб'єктів господарської діяльності та відтоку капіталу за кордон. Все це є загрозою для економічної безпеки держави, загострює соціально-економічну кризу й веде до подальшого відставання України від лідерів за рівнем доходів, продуктивності праці та технологічної озброєності. Особливо це стосується поширення фіктивної діяльності суб'єктів господарювання, в результаті якої завдається суттєва економічна шкода як державі, так і іншим суб'єктам економічних відносин.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Проблематика фіктивного підприємництва досліджувалась виключно дослідниками-юристами, зокрема В. Білоусом [1], В. Важинським [2], Л. Дудником [3; 4], А. Мікішем [5], Ю. Опалінським [6], С. Чернявським [7]. Аналіз наукових праць дає змогу стверджувати, що серед робіт економістів відсутні комплексні наукові дослідження фіктивної діяльності суб'єктів господарювання. В економічних наукових доробках фіктивне підприємництво розглядається у сукупності з іншими формами тіньової економіки та не досліджується як самостійний економічний феномен. В результаті аналізуються наслідки тіньової економіки, а не причини існування фіктивної форми підприємництва. Зокрема, фіктивній діяльності як складовій тіньової економіки присвячені роботи таких вчених, як З. Варналій [8], І. Мазур [9; 10], В. Мандибура [11], В. Предборський [12], В. Турчинов [13].

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. На наш погляд, виділення економічних характеристик фіктивного підприємництва дасть змогу точніше визначити його масштаби, вдосконалити методичні підходи до виміру, а також дасть підстави проведення більш ефективної політики протидії.

Формулювання цілей статті (**постановка завдання**). Мета статті полягає у визначенні економічної сутності фіктивної діяльності суб'єктів господарювання.

Виклад основного матеріалу дослідження. Згідно з розрахунками Міністерства економічного розвитку і торгівлі України у 2017 році інтегральний показник рівня тіньової економіки склав 31% від офіційного ВВП [14]. Водночас видатний дослідник тіньової економіки в Європі професор Лінцького університету (Австрія) Ф. Шнайдер констатує, що тіньова складова економіки України сягає рівня 44,8% [15]. Не в останню чергу цей показник пов'язаний з фіктивною діяльністю суб'єктів господарювання.

Аналіз наукових праць та законодавства дає змогу говорити про відсутність єдиного підходу до розуміння сутності поняття «фіктивна діяльність суб'єктів господарювання». При цьому слід відзначити, що в літературі вживаються синонімічні поняття «фіктивне підприємництво», «фіктивна діяльність», «фіктивний суб'єкт підприємництва», «фіктивний суб'єкт підприємницької діяльності», «фіктивна фірма», «фіктивне підприємство», «лжепідприємства», «фіктивна структура», «віртуальні підприємства», «псевдопідприємства», «псевдофірми», «суб'єкт підприємницької діяльності з ознаками фіктивності», «юридична особа, яка визнана фіктивною» тощо. Варто ще раз звернути увагу на той факт, що проблема фіктивної діяльності суб'єктів господарювання була предметом дослідження лише науковців правової сфери.

Слово «фіктивний» походить від латинського “fictio” («вигадка», «нереальне», «неправильне», «хибне», «вигадане з певною метою») та від французького “fiktif” («вигаданий», «недійсний», «той, який насправді не існує») [16, с. 46]. У довідковій літературі фіктивний розуміється як такий, що є фікцією. Фікція ж представлена як навмисно створене, вигадане положення, побудова, яка не відповідає дійсності та зазвичай використовується з якою-небудь визначеною метою [17]. Великий тлумачний словник сучас-

ної української мови визначає поняття «фіктивний» так: «який є фікцією», «несправжній», «вигаданий», «підроблений», «фальшивий» [18].

Проаналізуємо правові підходи до визначення цього поняття. Так, Л. Дудник визначає фіктивне підприємництво як недійсну, нелегітимну (протиправну), відповідно до встановленого законодавства, господарську комерційну діяльність, яка здійснюється від імені суб'єктів господарювання з ознаками фіктивності або з використанням тільки їх реквізитів як засобу для заволодіння товарно-матеріальними цінностями або отримання інших неконтрольованих прибутків [3, с. 12].

На думку Ю. Опалінського, фіктивне підприємництво – діяльність громадянина-підприємця (фізичної особи) чи суб'єкта підприємницької діяльності (юридичної особи), що спрямована на фіктивне виконання своїх статутних або договірних зобов'язань (імітацію виробничої діяльності) або сприяння в цьому іншими суб'єктами підприємницької діяльності, якщо такими діями заподіяні значні матеріальні збитки громадянам, юридичним особам або державі [6].

А. Мікіш зазначає, що фіктивне підприємництво – це незаконна або удавана діяльність, яка проваджується від імені фіктивних суб'єктів господарювання різних видів і форм, фізичних осіб-підприємців або службових осіб суб'єктів господарської діяльності щодо суб'єктів комерційного та некомерційного господарювання з метою заволодіння товарно-матеріальними цінностями або отримання інших неконтрольованих прибутків [5, с. 14].

У ч. 1 ст. 205 Кримінального кодексу України під фіктивним підприємництвом розуміється створення або придбання суб'єктів підприємницької діяльності (юридичних осіб) з метою прикриття незаконної діяльності або здійснення видів діяльності, щодо яких є заборона [19]. У ст. 551 Господарського кодексу України визначено ознаки фіктивної діяльності суб'єкта господарювання, до яких віднесено такі: зареєстровано (перереєстровано) на недійсні (втрачені, загублені) та підроблені документи; не зареєстровано у державних органах, якщо обов'язок реєстрації передбачено законодавством; зареєстровано (перереєстровано) в органах державної реєстрації фізичними особами з подальшою передачею (оформленням) у володіння чи управління підставним (ненаявним), померлим, безвісти зниклим особам або таким особам, що не мали наміру провадити фінан-

сово-господарську діяльність чи реалізувати повноваження; зареєстровано (перереєстровано) та проваджено фінансово-господарську діяльність без відома та згоди його засновників та призначених у законному порядку керівників [20].

Водночас слід зазначити, що в літературі також виділяють такі ознаки здійснення фіктивного підприємництва:

- реєстрація суб'єкта господарської діяльності з дотриманням встановленого порядку державної реєстрації, але з наданням неправдивих даних про засновників, службових осіб підприємства (керівника, головного бухгалтера);

- здійснення господарської діяльності без дозволів та ліцензій;

- здійснення господарської діяльності підприємствами, які зареєстровані в державних органах, але розрахункові рахунки яких у банках відкриті за підробленими документами;

- здійснення господарської діяльності підприємствами, які укладають неправомірні угоди з вигідною для себе або для інших підприємств метою;

- здійснення господарської діяльності підприємствами, які не знаходяться за зареєстрованою юридичною адресою, зареєстровані за ненанятною адресою або за адресою масової реєстрації;

- здійснення господарської діяльності підприємствами без сплати податків чи зборів, належного бухгалтерського обліку та податкової звітності;

- відсутність у реєстраційній справі номеру контактної телефонії, зазначення недійсного телефону, відсутність іншої контактної інформації;

- відсутність руху коштів на банківських рахунках підприємства або, навпаки, занадто великий обсяг фінансових операцій по банківських рахунках підприємства, яке нещодавно зареєструвалося;

- реєстрація суб'єкта господарювання під назвою, яка не вказує на діяльність підприємства;

- реєстрація суб'єкта господарювання під назвою, яка вказує на те, що підприємство виконує діяльність чи надає послуги, чого насправді немає;

- реєстрація суб'єкта господарювання під назвою, яка імітує назву інших підприємств, зокрема відомих корпорацій;

- короткий термін існування підприємства;

- проведення підприємством великої кількості фінансових операцій з невеликою кількістю одержувачів;

- підтримка підприємством балансу на рахунку близько нуля, незважаючи на часті вхідні та вихідні фінансові операції;

- використання підприємством великої кількості банківських рахунків;

- використання підприємством банківських рахунків у різних міжнародних юрисдикціях без вагомих причин;

- вимога підприємства короткострокових або надмірно швидких операцій, навіть якщо це створює непотрібний бізнес-ризик;

- інші комбіновані варіанти здійснення господарської діяльності суб'єктами господарювання, які зареєстровані або незареєстровані в державних органах, що використовуються для ухилення від оподаткування або заволодіння товарно-матеріальними, грошовими цінностями або отримання неконтрольованого прибутку [4; 21, с. 52–54; 22; 23].

Наведений перелік характеризує широкий спектр діяльності і різноманітність форм вияву фіктивного підприємництва, що зумовлює труднощі визначення поняття «фіктивна діяльність суб'єктів господарювання».

Варто звернути увагу на те, що фіктивну діяльність суб'єктів господарювання потрібно розглядати не лише як юридичне поняття, але й як економічне явище.

Насамперед слід відзначити місце фіктивної діяльності суб'єктів господарювання в тіньовій економіці. В широкому сенсі під тіньовою економікою розуміють систему відносин між економічними суб'єктами, яка самоорганізується, охоплює всі стадії процесу суспільного виробництва з метою отримання економічної вигоди, результати якої або способи досягнення за різних причин або підміняються, або зменшуються, або повністю приховуються як від безпосередніх учасників, так і від закону [9]. Виходячи із запропонованого визначення поняття «тіньова економіка», причиною її існування вважаємо економічну вигоду, яка отримується через приховування або зменшення офіційних показників доходів (прибутків) від держави [10].

Науковці [13, с. 32; 8, с. 90; 11, с. 11; 24; 12, с. 54] виділяють такі складові тіньової економіки, як неофіційна економіка, фіктивна економіка, підпільна економіка. Під неофіційною економікою розуміють легальні види економіч-

ної діяльності, в межах яких існують не фіксоване офіційною статистикою виробництво товарів і послуг, приховування цієї діяльності від податків. Фіктивна економіка – фактично нездійснювана підприємницька діяльність легальними підприємствами. Підпільна економіка – усі заборонені законом види економічної діяльності.

Якщо неофіційна та підпільні види тіньової економіки перебувають поза законом, то фіктивна форма тіньової економіки, а саме фіктивна діяльність суб'єктів господарювання, регламентується, з одного боку, чинним законодавством країни, а з іншого боку, вимогами суб'єктів економіки, які мають за мету отримання нелегальної економічної вигоди.

Варто відзначити також характерні ознаки тіньової економіки у сучасних умовах:

- 1) структурність, тобто наявність стійких зв'язків і відносин усередині тіньової економіки, що забезпечують її цілісність;
- 2) притаманність усім економічним системам;
- 3) невизначеність її обсягів та масштабів унаслідок неможливості відмежування від офіційної економіки;
- 4) мережевість тіньових структур, що сприяє поширенню її у просторі та часі;

5) спільна мотивація тіньової і легальної економіки, що полягає в отриманні прибутку (здебільшого аморальним і злочинним шляхом);

6) подвійний характер тіньової економіки, що полягає в конструктивних і деструктивних її засадах [27, с. 9–10].

Для виокремлення економічних ознак фіктивної діяльності суб'єктів господарювання доцільно провести порівняльний аналіз легальної та фіктивної діяльності суб'єктів господарювання (табл. 1).

Сукупність вищенаведених ознак характеризує фіктивну діяльність суб'єктів господарювання як економічно небезпечне явище, що паралельно функціонує в межах легальної підприємницької діяльності, спотворюючи статистичну звітність про фінансово-господарську діяльність підприємств.

Все це дає підстави стверджувати, що фіктивній діяльності суб'єктів господарювання притаманні такі економічні ознаки:

- латентний характер діяльності, що полягає виключно у документальному оформленні господарських операцій без реального їх здійснення, а також у створенні видимості здійснення підприємницької діяльності;
- отримання нелегальної економічної вигоди суб'єктами господарювання;

Таблиця 1

Порівняльний аналіз ключових характеристик легальної та фіктивної діяльності суб'єктів господарювання

№	Ознаки порівняння	Легальна діяльність суб'єктів господарювання	Фіктивна діяльність суб'єктів господарювання
1	Реєстрація	Відповідно до вимог.	Відповідно до вимог/на підставних осіб.
2	Анонімність	Відсутня.	Часткова/повна.
3	Статистична ознака	Повністю реєструється та обліковується.	Частково (повністю) реєструється та обліковується.
4	Правова формалізація діяльності	Легітимні механізми реалізації товарів та послуг.	Позаправові та протиправні механізми реалізації легітимних товарів та послуг.
5	Оподаткування	Повне здійснення.	Частково здійснюється із застосуванням можливостей ухиляння.
6	Контрольованість уповноваженими державними органами	Повне контролювання.	Часткове контролювання.
7	Регулювання	Є об'єктом регулювання з боку держави.	Є об'єктом регулювання з боку держави.
8	Терміновість та періодичність	Постійне, переважно тривале функціонування.	Непостійне, короткотермінове функціонування.
9	Статус найманих працівників	Формальна зайнятість.	Можлива як формальна, так і неформальна зайнятість.
10	Економічна безпека	Відсутність загрози для національної економіки.	Загроза для національної економіки.
11	Ступінь охоплення суспільних сфер	Масове охоплення.	Масове/фрагментарне охоплення.

Примітка: вибір ознак порівняння, здійснений автором, не є вичерпним

- порушення економічних зав'язків у господарській системі країни;
- здійснення фіктивної діяльності в межах легального підприємництва;
- загроза економічній безпеці держави;
- короткостроковий термін функціонування;
- завдання економічної шкоди як державі, так і іншим суб'єктам економічних відносин;
- економічна діяльність, результати якої не включаються до макроекономічних показників.

Висновки. Враховуючи викладене, можемо стверджувати, що фіктивна діяльність суб'єктів господарювання є формою вияву тіньової економіки, яка спрямована на отримання нелегальної економічної вигоди шляхом документарного супроводження реально нездійснюваної підприємницької діяльності та становить загрозу економічній безпеці держави.

Фіктивна діяльність суб'єктів господарювання полягає в заподіянні шкоди економічним інтересам держави, інтересам різних суб'єктів господарської діяльності, створенні видимості господарських операцій без реального їх здійснення, порушенні порядку створення та реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності, отриманні незаконних податкових вигід, можливості здійснення різної забороненої економічної діяльності під прикриттям суб'єктів підприємницької діяльності, що в подальшому приводить до порушення загальних принципів здійснення підприємницької та іншої економічної діяльності. Ухилення від сплати податків за допомогою фіктивних суб'єктів господарювання, а також залучення таких юридичних осіб у систему готівкових та безготівкових розрахунків перешкоджає плановому надходженню податків до Державного бюджету та формуванню його дохідної частини, внаслідок чого фіктивна діяльність суб'єктів господарювання представляє серйозну загрозу економічній безпеці України у зв'язку зі своєю поширеністю та масштабами завданої шкоди.

Бібліографічний список:

1. Білоус В. Проблеми методики розслідування фіктивного підприємництва: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.09; Національна юридична академія України ім. Я. Мудрого. Харків, 2004. 20 с.
2. Важинський В. Процес доказування при розслідуванні фіктивного підприємництва та пов'язаних з ним злочинів в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.09; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. Київ, 2009. 19 с.
3. Дудник Л. Адміністративно-правове забезпечення діяльності податкової міліції щодо протидії фіктивному підприємництву: дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.07; Національний університет державної податкової служби України. Ірпінь, 2008. 209 с.
4. Дудник Л. Фіктивне підприємництво – створення або придбання, реєстрація чи перереєстрація? Науковий вісник ДПС України. 2002. № 2 (16).
5. Мікіш А. Запобігання фіктивному підприємництву в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.08. Київ, 2016. 20 с.
6. Опалінський Ю. Кримінальна відповідальність за фіктивне підприємництво : автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.08. Київ, 1998. 20 с.
7. Чернявський С. Теоретичні та практичні основи методики розслідування фінансового шахрайства: автореф. дис. ... докт. юрид. наук: спец. 12.00.09; Нац. акад. внутр. справ. Київ, 2010. 34 с.
8. Тіньова економіка: сутність, особливості та шляхи легалізації / за ред. З. Варналія. Київ: НІСД, 2006. 576 с.
9. Мазур І. Корупція як інститут тіньової економіки. Економіка України. 2005. № 8. С. 68–75.
10. Мазур І. Тінізація економіки України в сучасних умовах. Економіка. 2012. № 20. С. 33–44.
11. Мандибура В. Тіньова економіка України та напрями законодавчої стратегії її обмеження. Київ: Парламентське видавництво, 1998. 136 с.
12. Передборський В. Економічна безпека держави: монографія. Київ: Кондор, 2005. 391 с.
13. Турчинов О. Тіньова економіка: закономірності, механізми функціонування, методи оцінки. Київ: б. в., 1996. 199 с.
14. Загальні тенденції тіньової економіки в Україні у 2017 році. URL: <http://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&id=e384c5a7-6533-4ab6-b56f-50e5243eb15a&tag=TendentsiiTinovoiEkonomiki>.
15. Schneider F., Medina L. Shadow Economies Around the World: What Did We Learn Over the Last 20 Years? URL: <http://www.imf.org/en/publications/wp/issues/2018/01/25/shadow-economies-around-the-world-what-did-we-learn-over-the-last-20-years-45583>.
16. Смирнов А. Вплив «тіньової економіки» на економічне становище в Україні. Боротьба з економічною злочинністю: наук.-практ. конф. Донецьк: Ін-т внутр. справ., 1998. С. 46–49.
17. Ожегов С. Словарь русского языка. Москва: Русский язык, 1988. 696 с.
18. Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. та голов. ред. В. Бусел. Київ; Ірпінь: Перун, 2007. 1535 с.

19. Кримінальний кодекс України: Закон України від 5 квітня 2001 року № 2341-III. Відомості Верховної Ради України. 2001. № 25–26. С. 131.
20. Господарський кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 року № 436-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 18, № 19–20, № 21–22. С. 144.
21. Типологічні дослідження Державної служби фінансового моніторингу України за 2017 рік. Київ, 2018. 148 с.
22. Довнич О. Кримінальна відповідальність за фіктивне підприємництво в Україні: стан і шляхи протидії. Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика). 2014. № 1 (32). С. 75–77.
23. Давиденко В., Дудін М. Питання відповідальності осіб, що вчинили злочин, передбачений статтею 205 Кримінального кодексу України «Фіктивне підприємництво». Порівняльно-аналітичне право. 2013. № 3–2. С. 251–253.
24. Корягина Т. Теневая экономика в СССР. Вопросы экономики. 1990. № 3. С. 14.
25. Тіньова економіка в Україні: стан, тенденції, шляхи подолання: аналіт. огляд / упоряд.: С. Чернявський, В. Некрасов, А. Титко та ін. Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2017. 152 с.
7. Chernyavsky S. (2010), "Theoretical and practical bases of the method of investigation of financial fraud", Ph.D. Thesis, Lawyer Sciences, National Academy of Internal Affairs, Kyiv, Ukraine.
8. Varnaliy Z. (2006), Tin'ova ekonomika: сутnist', osoblyvosti ta shlyakhy lehalizatsiyi [Shadow economy: the essence, features and ways of legalization], NISD, Kyiv, Ukraine.
9. Mazur I. (2005), "Corruption as the Institute of Shadow Economy", Ekonomika Ukrayiny, no. 8, pp. 68–75.
10. Mazur I. (2012), "Tanning of the Ukrainian economy in modern conditions", Ekonomika, no. 20, pp. 33–44.
11. Mandybura V. (1998), Tin'ova ekonomika Ukrayiny ta napryamy zakonodavchoyi stratehiyi yiyi obmezhenyia [Shadow economy of Ukraine and directions of the legislative strategy of its limitation], Parlaments'ke vydavnytstvo, Kyiv, Ukraine.
12. Peredbors'kyi V. (2005), Ekonomichna bezpeka derzhavy [Economic security of the state], Kondor, Kyiv, Ukraine.
13. Turchynov O. (1996), Tin'ova ekonomika: zakonornosti, mekhanizmy funktsionuvannya, metody otsinky [Shadow economy: regularities, mechanisms of functioning, methods of evaluation], NAS of Ukraine, Institute of Russia, Kyiv, Ukraine.
14. Official site of Ministry of Economic Development and Trade of Ukraine "The general tendencies of the shadow economy in Ukraine in 2017", available at: <http://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&id=e384c5a7-6533-4ab6-b56f-50e5243eb15a&tag=TendentsiiTinovoiEkonomiki>.
15. Official site of International Monetary Fund (2018) "Shadow Economies Around the World: What Did We Learn Over the Last 20 Years?" available at: <http://www.imf.org/en/publications/wp/issues/2018/01/25/shadow-economies-around-the-world-what-did-we-learn-over-the-last-20-years-45583>.
16. Smyrnov A. (1998). "Influence of the "shadow economy" on the economic situation in Ukraine", Scientific and Practical. Symp. Borot'ba z ekonomichnoyu zlochynnistyu, Donetsk, Ukraine, 1998, pp. 46–49.
17. Ozhegov S. (1988), Slovar' russkogo yazyka [Dictionary of the Russian language], Russkiy yazyk, Moscow, Russia.
18. Busel V. (2007), Velykyy tлумachnyy slovnyk suchasnoyi ukrayins'koyi movy [The Great Explanatory Dictionary of Contemporary Ukrainian Language], Perun, Irpen, Ukraine.
19. The Verkhovna Rada of Ukraine (2001), "The Criminal Code of Ukraine: Law of Ukraine of April 5, 2001 No. 2341-III", Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrayiny, no. 25–26, pp. 131.

References:

1. Bilous V. (2004), "Problems of the methodology of investigation of fictitious business", Ph.D. Thesis, Lawyer Sciences, National Academy of Law of Ukraine named after YA. Mudroho, Kharkiv, Ukraine.
2. Vazhinsky V. (2009), "The process of evidence in the investigation of fictitious business and related crimes in Ukraine", Ph.D. Thesis, Lawyer Sciences, Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv, Ukraine.
3. Dudnyk L. (2008), "Administrative and legal support of the activities of the tax police to counteract fictitious entrepreneurship", Abstract of Ph.D. dissertation, Lawyer Sciences, National University of State Tax Service of Ukraine. Irpen, Ukraine.
4. Dudnyk L. (2002), "Fictitious entrepreneurship – creation or acquisition, registration or re-registration?", Naukovyy visnyk DPS Ukrayiny, no. 2 (16), pp. 12–23.
5. Mikish A. (2016), "Prevention of fictitious entrepreneurship in Ukraine", Ph.D. Thesis, Lawyer Sciences, National Academy of Internal Affairs, Kyiv, Ukraine.
6. Opalinsky Yu. (1998), "Criminal liability for fictitious entrepreneurship", Ph.D. Thesis, Lawyer Sciences, National Academy of Internal Affairs, Kyiv, Ukraine.

20. The Verkhovna Rada of Ukraine (2003), "Economic Code of Ukraine: Law of Ukraine dated January 16, 2003 No. 436-IV", *Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrayiny*, no.18, no. 19–20, no. 21–22., pp. 144.
21. The Financial Monitoring Service of Ukraine (2018), *Typolohichni doslidzhennya Derzhavnoyi sluzhby finansovoho monitorynhu Ukrayiny za 2017 rik [Typological studies of the State Financial Monitoring Service of Ukraine for 2017]*, Kyiv, Ukraine.
22. Dovnych O. (2014), "Criminal liability for fictitious entrepreneurship in Ukraine", *Borot'ba z orhanizovanoyu zlochyynnistyu i koruptsiyeyu (teoriya i praktyka)*, no. 1 (32), pp. 75–77.
23. Davydenko V., Dudin M. (2013), "Question of responsibility of persons who committed a crime, stipulated by Article 205 of the Criminal Code of Ukraine "fictitious entrepreneurship", *Porivnyal'no-analitychne parvo*, no. 3–2, pp. 251–253.
24. Koryagina T. (1990), "Shadow Economy in the USSR", *Voprosy ekonomiki*, no. 3, pp. 14.
25. Chernyavs'kyy S., Nekrasov V., Tytko A. (2017), *Tin'ova ekonomika v Ukrayini: stan, tendentsiyi, shlyakhy podolannya [Shadow economy in Ukraine: state, trends, ways of overcoming]*, *Nat. acad. inside affairs*, Kyiv, Ukraine.

Onishchuk A.V.

Postgraduate Student at Department of Enterprise Economics and Management
Academy of Labour, Social Relations and Tourism

ECONOMIC NATURE OF THE FICTITIOUS ACTIVITY OF ECONOMIC ENTITIES

The article is devoted to the study of the economic content of the fictitious activity of economic entities.

It is noted that despite a number of legislative measures aimed at counteracting fictitious entrepreneurship, Ukraine currently lacks a single state policy to neutralize such an economic phenomenon as "fictitious activity of business entities." It is expedient to consider fictitious activity of business entities as a threat to economic security not only from a legal but also from an economic point of view, since it is necessary to take into account not only legislative initiatives aimed at counteracting fictitious entrepreneurship but also the causes and conditions conducive to the emergence of fictitious activity, its scale, threats, destructive processes in legal economic activity, unreasonable use of budgetary funds, decrease of living standards of the population.

The economic features of the fictitious activity of economic entities are distinguished: the latent character of the activity consists exclusively of documentary registration of economic operations without their real implementation and the visibility of entrepreneurial activity; obtaining illegal economic benefits by business entities; violation of economic oversights in the economic system of the country; implementation of fictitious activities within the framework of legal entrepreneurship; threat to economic security of the state; short term of functioning; the task of economic damage to both the state and other economic relations; economic activity, the results of which are not included in the macroeconomic indicators.

It is proposed under the fictitious activity of economic entities to understand the form of manifestation of the shadow economy, which is aimed at obtaining illegal economic benefits through the documentary escort of a really unrealizable entrepreneurial activity and posing a threat to the economic security of the state.

It is stated that the fictitious activity of economic entities consists in harming the economic interests of the state, interests of various economic entities, creating the visibility of economic operations without realizing them.